

ЯВОР ЦАНЕВ
СЛЪНЧОГЛЕДИТЕ

ЯВОР ЦАНЕВ

СЛЪНЧОГЛЕДИТЕ

РАЗКАЗИ

Явор Цанев

СЛЪНЧОГЛЕДИТЕ

Българска. Второ издание

Редактор: Кети Илиева

Предпечат и оформление: Явор Цанев

ISBN 978-619-7604-20-7

Русе, 2022

GAIANA

book&art studio

СЛЪНЧОГЛЕДИТЕ

Мъжът разгъна картата и зашари с поглед по нея. След малко намери отбивката от магистралата, изпсува и прокълна тъпия шофьор, който го докара до това място. Пътуваше на стоп доста често, но такова нещо не му се бе случвало. Уморен от дългото чакане и горещината, бе задрямал, а през това време оня тъпак да вземе да свърне от главния път и да го запилее няколко мили встрани. Ама че късмет! И как може да не го събуди?!

Мъжът извади от джоба си компас и приклепна. Постави го на равно, загледа се в стрелката и после в посоката, която сочеше тя. Пред него се стелеше поле от слънчогледи, което отначало се спускаше леко надолу, а след това продължаваше по хълма, издигаше се и правеше хоризонта по-близък. Някъде зад него трябваше да е магистралата. Ослуша се, но не чу никакъв шум от автомобили. Мястото, където го бе оставил оня смотаняк, изглеждаше съвсем пусто и ако не беше ороненият асфалт под краката му, би помислил, че е захвърлен накрай света.

– Е, ще се наложи да походиш пеша! – измърмори критично под носа си мъжът и погледна към небето. Слънцето висеше високо горе и прежуряше.

– Нямахте да е зле да има малко вода... – допълни той, пъкна компаса в джоба на ризата си, метна сака на рамо и с картата в ръка нагази в тревата край пътя. Стигна до полето, промуши се между първите слънчогледи и скоро те скриха света. Остана само късчето синьо небе над него, зеленото на стеблата и жълтите пити.

– Ама че смотаняк! – процеди през зъби, като имаше предвид шофьора. Едно стебло се отърка в ризата му и остави малко зеленина по ръкава. Той не обърна внимание и продължи. Напъкна картата в задния джоб на джинсите си, за да е свободна и другата му ръка. Не бяха минали и десет минути, а той вече се задъхваше. Имаше чувството, че някъде тук, сред тези слънчогледи, живее Жегата. И че върви право към нея.

Една птица прелетя по посока към магистралата и той спря да поеме дъх, докато я проследява с поглед. Там горе, в небето, нямаше никакви слънчогледи, които да ти се пречат, да те карат да се провираш като в джунгла, да те посипват с жълтия си пращец и от него да ти се...

Мъжът кихна силно, после изплю насъбрания се в устата му прахоляк и избърса потта от челото си. Извади компаса. Както не се виждаше нищо друго освен огромните жълти растения, можеше лесно да обърка посоката. Ето, свил е леко на север. Той протегна ръце да разтвори стеблата, стъпи на едното, прекърши го и протегна ръце към следващите.

– Хм...

Разтвори ги, натисна с крак и...

– Хм... – този път по-силно.

Спря. Беше сигурен, че чу това „Хм“. Ослуша

се, но не долови звук. От висините слънцето все така безмилостно печеше, край него стърчаха слънчогледите и не се усещаше присъствието на каквото и да било, способно да издаде този звук. Той се провря през няколко стебла и пак спря. Нищо. Разтвори следващите, прегази едното от тях и пак – същото:

– Хм...

Спря и се ослуша, този път доста по-дълго. Растенията бяха твърде близо едно до друго и ако имаше някой наоколо, нормално беше да не го види.

– Хм, хм... – съвсем доловимо. Някъде зад него!

Обърна се рязко, но видя само слънчогледи. Никой, който би могъл да...

В този момент стеблата се разклатиха и между тях се мярна нещо. Подадоха се две ръце и ги разгърнаха. Много внимателно, сякаш се провираше през рафтове с особено скъпи и крехки стоки, между стеблата се промуши старец с окъсани дрехи, целите полепнали в слънчогледов прашец. Косата му стигаше до раменете и сякаш се опитваше да настигне дължината на брадата, която висеше под нивото на гърдите.

Отначало му се стори, че гледа стареца през жълто стъкло. Приличаше на погрешно оцветена картинка в детска книжка за оцветяване. Той беше съвсем жълт, с лек зеленикав оттенък. Набръчканото му лице се раздвижи, устата му се отвори и издиша дрезгав глас:

– Не ги тъпчи! – Зъбите на стареца също бяха жълти. Мъжът понечи да каже нещо, но старецът продължи: – За твоє добро е... – Обърна се и пак

толкова внимателно, колкото и при появяването си, се провря през стеблата на слънчогледите.

Мъжът си остана с отворена уста, а видението изчезна. Какво друго освен видение можеше да бъде този дядка? Вдигна глава и в очите му блесна слънцето. На небето нямаше нито едно облаче. Избърса потта от челото си с опакото на дланта, допря с ръка нагорещената си коса. Нима получаваше халюцинации от горещината?

– Да не ги тъпча? – попита мъжът и се ослуша. Не се чуваше абсолютно нищо. Слънчогледите стърчаха и не помръдваха, тежките им пити навеждаха края на стеблата и сякаш... Той се обърна и видя зад гърба си пак същото – тежките пити, които навеждаха стеблата и сякаш се визираха в него. Слънчогледите не гледаха към слънцето!

Не, те гледаха към него!

Отстъпи крачка назад и се опря в стеблото зад себе си. Питата се залюля и го тупна леко по тила. Жълтият прашец полепна по косата му, а той подскочи, блъсна се в друго стебло и от него отново се посипа прашец. Спря на място и опита да изтупа ризата си. Успя само да размаже жълтата пудра и да я превърне в голямо петно.

– По дяволите! – изруга той и започна в яда си да кърши стеблата на растенията около себе си. Питите се люшваха и падаха по земята, от тях литваше още прашец, полепваше по обувките и крачолите, носеше се във въздуха и обвиваше цялото тяло на мъжа. Въздухът се изпълни с жълта мъглица и тя започна да влиза в устата и носа му. Залепваше по устната кухина, по лигавицата, от нея не можеше да се диша. Опита да изплюе

полепналата в устата му гадост, но като вдиша, тя отново запълни ноздрите и небцето му. Той грабна сака и хукна през слънчогледите, като кършеше всичко по пътя си. Питите се разклащаха и го удряха, стеблата го препъваха, но сега въздухът беше по-чист и човекът не спря, докато не се умори съвсем. Устата му бе пресъхнала, обливаше се в пот, но поне нямаше от отвратителния жълт прах.

Погледна назад. Беше проправил пътека и над нея се стелеше жълтеникава мъглица. Тя бавно падаше и се утаяваше надолу, връщаше се към прекършените стебла, от които бе излетяла преди малко.

Мъжът бръкна в джоба на ризата си и извади компаса. Това, което видя, го накара да се вцепени. Стрелката се въртеше като луда – два оборота наляво, веднага след това – два надясно. Той тръсна ръка и отново погледна в шепата си, но нищо не се беше променило. Погледът му се плъзна от компаса назад към просеката, която бе прокарал при бягството си от жълтия прах, и видя, че мъглата се е уталожила. Върна се няколко крачки назад, но стрелката не спря да се върти безполезно. Още няколко крачки – все същото. Спря и се огледа. Вдишваше жадно горещия въздух, слънцето пареше, кръвта бумтеше в слепоочията, сухото небе лепнеше.

Тогава забеляза как едно стебло на слънчоглед помръдна и питата му леко потрепна. Досега растението бе следило слънцето с цвета си, но ето че бавно го обръщаше към него. Мъжът се извърна. Зад него две растения вече се „взираха“ в тила му. Той настръхна при това откритие, но

не помръдна. Остана неподвижен и само очите му проследиха движението на стеблата и питиите. Постепенно всички те се насочиха към него и тогава откъм пътеката, която бе прокарал, се чува провлачени стъпки. Мъжът изчака няколко секунди с разтуптяно сърце и от посоката, от която се чуваха стъпките, се появи същият жълто-зеленикав старец.

– Нали ти казах да не ги тъпчеш! – упрекна го той. – Виж какво направи сега!

Мъжът стоеше и не знаеше нито какво да каже, нито как да реагира. Хвърли бърз поглед към компаса в шепата си и попита:

– Накъде е магистралата?

Старецът го погледна и задържа погледа си върху него. Наведе се, нежно докосна едно от прекършените стебла.

– Направо си ги убил!

Мъжът реши, че си има работа с луд или с прекомерно изкуфял дядка и произнесе с бавен и спокоен глас, влагайки колкото може уважение и смиреност:

– Страшно съжалявам за това, което направих, но работата е там, че се изгубих в това слънчогледово поле, а и компасът ми се повреди. Искам само да стигна до магистралата и ако ми кажете накъде е тя, мога да обещаая, че няма да стъпча повече нито едно от тези растения.

Старецът, загледан в падналите слънчогледи, поклати глава:

– Те вече никога няма да те пуснат! – Наведе се и вдигна едно от прекършените стебла. Опита да го облегне на съседното и да го задържи изправено, но то падна.